

Inhoudsopgave

Voorwoord	7	Koloniale architectuur	38
		Kunst en cultuur	39
		Wayang poppentheater	39
ACHTERGRONDEN	9	Muziek	40
Welkom in Indonesië	9	Dans	40
Waarom Indonesië?	10	<i>Javaanse Transdans</i>	41
Geschiedenis	14	Batik	42
Eerste culturen	14	Schilderkunst	43
Koloniale tijd	16	Houtbewerking	43
VOC	17	<i>De kris</i>	43
Japanse bezetting	18	Eten en drinken	44
Onafhankelijkheid	18	<i>Kroepoek</i>	47
<i>Het naoorlogse Indonesië</i>	19	<i>Palmsuiker</i>	48
Economie	20	<i>Tempé</i>	50
Grondstoffen	20		
Industrie	21	PRAKTISCHE INFORMATIE	51
Landbouw	21	Accommodatie	51
Visserij	22	Afdingen	51
Houtindustrie	23	Ambassades en consulaten	51
Toerisme	23	Bedelen	51
Corruptie	23	Bergbeklimmen	52
Land en volk	23	Beste reistijd	52
Feiten	23	Boeken	52
Klimaat	24	Cursussen	54
Bevolking	26	Duiken	54
<i>Een vrouwonvriendelijk verleden</i>	27	Elektriciteit	54
Taal	28	Festivals	54
<i>Austronesische taalfamilie</i>	29	Foaien	57
Religie	29	Fotograferen	57
Flora en fauna	31	Gedragsregels	57
<i>Illegale ontbossing</i>	32	Geld	58
Vogels	33	Gezondheid	58
Onderwaterwereld	33	Internet	59
Dierenwereld	33	Kaarten	59
Plantenwereld	35	Liften	60
<i>260 miljoen inwoners en hun afval</i>	35	Nationale Parken	60
Architectuur	36	Reisdocumenten	61
Traditionele bouwstijl	36	Reistips	61
Hindoe-Boeddhistische architectuur	36	Snorkelen	61
<i>Joglo</i>	37	Stranden	62
Islamitische architectuur	38		

Inhoudsopgave

Surfen	63	<i>Jappenkampen</i>	120
Telefoon	63		
Tijdsverschil	64	Centraal-Java	121
Vervoer	64	Garut	121
Visa	66	Excursies vanuit Garut	121
Vlag	66	<i>Sawa's</i>	122
		Pangandaran	123
		Bezienswaardigheden	123
BEZIENSWAARDIGHEDEN	67	Excursies vanuit Pangandaran	125
De meest logische route	67	<i>Becak</i>	126
		<i>De boot van Pangandaran naar Cilacap</i>	127
Java	73	Diengplateau	128
Geschiedenis	73	Yogyakarta	129
		Geschiedenis	129
		Oriëntatie	129
West-Java en Banten	77	Bezienswaardigheden	129
Jakarta	77	<i>Kopi Luwak</i>	135
Geschiedenis	77	<i>Javaans pijl- en-boogschieten</i>	136
Bezienswaardigheden	81	<i>President Soeharto</i>	138
<i>Jan Pieterszoon Coen</i>	85	Borobudur	140
<i>Het verhaal van Theo Samuël</i>	92	<i>Boeddha</i>	141
Oriëntatie	94	Merapivulkaan	144
Carita	96	<i>Ring of fire</i>	145
Bezienswaardigheden	96	Solo	147
<i>Sultanaat Bantam</i>	97	Geschiedenis	147
Tamanyaya	98	<i>Joko Widodo</i>	150
<i>De bus naar Tamanyaya</i>	98	Bezienswaardigheden	150
Uljung Kulon Nationale Park	99	Excursies vanuit Solo	153
Excursies	102	<i>Kreteksigaretten</i>	154
<i>Javaanse neushoorn</i>	103	Semarang	154
Bogor	104	Geschiedenis	154
Geschiedenis	104	Bezienswaardigheden	155
Bezienswaardigheden	105	Jepara	160
Oriëntatie	109	Karimunjawa-eilanden	161
<i>Puncak Pas</i>	110		
Cianjur	110	Oost-Java	163
Bezienswaardigheden	110	Surabaya	163
<i>De Grote Postweg</i>	112	Geschiedenis	166
Bandung	113	Bezienswaardigheden	166
Geschiedenis	113	<i>Bintang</i>	167
Oriëntatie	115	Excursies vanuit Surabaya	168
Bezienswaardigheden	115		

Inhoudsopgave

Pulau Madera	168	<i>Java-aap</i>	218
Bezienswaardigheden	168	Omgeving van Ubud	221
Biltar	170	Baturvulkaan	221
Bezienswaardigheden	170	Tulamben	223
<i>Soekarno</i>	171	Amed	223
Excursies vanuit Biltar	172	Tirta Gangga	224
Malang	173	Agungvulkaan	225
Geschiedenis	176	Sideman	226
Bezienswaardigheden	176	Bezienswaardigheden	226
Excursies vanuit Malang	178	Pandangbai	228
Bromovulkaan	182	Bezienswaardigheden	228
Probolinggo	184	Semarapura	232
Geschiedenis	184	Bezienswaardigheden	232
Kalibaru	185	Denpasar	234
Rond Kalibaru	185	Geschiedenis	234
Banyuwangi	185	Bezienswaardigheden	234
Geschiedenis	186	De stranden	236
Excursies vanuit Kalibaru	186	Bukit	239
		Bezienswaardigheden	239
Bali	193	Nusa Lembongan	241
Geschiedenis	193	Bezienswaardigheden	242
Hindoeïsme	196		
Festivals en tradities op Bali	196	Lombok	245
<i>Canang sari</i>	198	Geschiedenis	245
<i>Nyepi</i>	200	Sasak	249
Gilmanjuk	201	Gili-eilanden	250
Bali Barat Nationale Park	201	Geschiedenis	251
Menjagan-eiland	201	Gili Trawangan	251
Pemuteran	202	Gili Meno	253
Excursies vanuit Pemuteran	203	Gili Air	254
Lovina	203	Sire	256
Excursies vanuit Lovina	207	Senaru	256
Singaraja	208	Bezienswaardigheden	256
Bezienswaardigheden	209	Rinjanivulkaan	258
Munduk	209	Trekking	258
Excursies vanuit Munduk	210	Sembalun	261
Bezienswaardigheden tussen		Bezienswaardigheden	261
Munduk en Ubud	211	Labuan Lombok	262
Ubud	214	Gili Lawang en Gili Sulat	263
Geschiedenis	215	Tetebatu	263
Bezienswaardigheden	215	Bezienswaardigheden	264

Inhoudsopgave

Kuta	266	OPGENOMEN KAARTEN	
Bezienswaardigheden	267	Indonesië, ligging	8
Rond Kuta	269	Indonesië, overzichtskaart	14-15
<i>De kinderen van Sade</i>	270	De meest logische route	68-69
Gili Nanggu	270	Java	74-75
Gili Gede	271	Jakarta	78-79
Lembar	272	Uljung Kulon Nationale Park	100-101
Mataram	272	Bogor	106-107
Bezienswaardigheden	273	De Grote Postweg	112-113
Rond Mataram	274	Bandung	116-117
Senggigi	274	Pangandaran	124
Bezienswaardigheden	275	Yogyakarta	130-131
Excursies vanuit Senggigi	275	Solo	148-149
<i>Fietsen op Lombok</i>	276	Semarang	156-157
Praya	278	Surabaya	164-165
Flores	280	Malang	174-175
Geschiedenis	280	De omgeving van Malang	180-181
Labuan Bajo	282	De omgeving van Banyuwangi	188-189
<i>Boot naar Komodo</i>	283	Bali	194-195
Komodo-eilanden	285	Lovina	204-205
Geschiedenis	288	Munduk	210
Pulau Rinca-eiland	288	Ubud	216
<i>Komodovaraan</i>	289	Pandangbai	230-231
Pulau Komodo-eiland	292	Denpasar	235
Duiken en snorkelen	293	Lombok	246-247
Beste duikspots in Komodo	294	Gili-eilanden	252-253
Woordenlijst	296	Rinjanivulkaan	259
Indonesische woorden in het		Kuta	266-267
Nederlands	296	Labuan Bajo	281
Nederlandse woorden in het		Komodo-eilanden	286-287
Indonesisch	296		
Over de auteur	305		
Register	306		

WAAROM INDONESIË?

① KOMOD- EILANDEN

De Komodo-eilanden zijn een tropisch paradijs van kleine en grote eilanden, omringd door een turquoise blauwe oceaan. Op verschillende eilanden leeft de machtige komodovaraan.

② BOROBUDUR

Dit mysterieuze Boeddhistische bouwwerk in de omgeving van Yogyakarta op Java, dateert uit de achtste eeuw en is vooral erg mooi tijdens de zonsopgang.

③ KAWAH IJENVULKAAN

De Ijen- en de Bromovulkaan zijn twee prachtige vulkanen op het oostelijke puntje van het eiland Java. De Ijenvulkaan produceert een blauw gas, dat vooral 's nachts heel goed te zien is.

④ RIJSTERRASSEN VAN JATILUWIH

Overal in Indonesië zijn er prachtige sawa's, maar de rijstterrassen van Jatiluwih op Bali stelen de show.

altijd op een kaart aan waar de accommodatie zich bevindt.

TIJDSVERSCHIL

De tijd in Jakarta is GMT+7, het is er dus 6 uur later dan in Nederland. Op Bali, Lombok en de Komodo-eilanden is het GMT+8, hier is het dus 7 uur later dan in Nederland. Tussen Java en Bali gaat de klok dus een uur voor of achteruit.

VERVOER

Vliegen

Heel veel steden in Indonesië hebben een luchthaven, soms is het gemakkelijker om een binnenlandse vlucht te pakken dan een trein of een bus. Er is een groot aantal luchtvaartmaatschappijen waardoor de prijzen erg gunstig zijn, zoals Garuda, LionAir, Wings-air, Nam Air, Sriwijaya Air, Citilink, Batik Air, Express Air en Air Asia.

Het gemakkelijkste zoek je een vlucht via www.skyscanner.com

Er is een luchthaven in Jakarta, Bandung, Yogyakarta, Surabaya, Denpasar, Praya (Lombok) en Labuan Bajo (Flores, Komodo-eilanden). En heel veel andere steden in Indonesië, die niet worden behandeld in deze reisgids.

Trein

Alleen op het eiland Java ligt een spoorlijn, probeer op Java zoveel mogelijk met de trein te reizen, het eiland is erg dichtbevolkt en de wegen zitten vaak verstopt, dit leidt tot enorme vertragingen. Treinen rijden redelijk goed op tijd en zijn betrouwbaar. Treinkaartjes zijn te koop op ieder treinstation en ook bij de winkelketen Indomaret. Treinen zijn vaak snel volgeboekt, koop je kaartje op tijd.

Bus

Busstations liggen vaak buiten de stad, vanuit de stad rijden er bemos, dit zijn minibusjes,

naar het busstation. Bemos hanteren een vast tarief dat je betaalt aan de chauffeur. Koop je buskaartje voor de langeafstandbussen in de bus of bij een officieel loket. Op sommige busstations lopen handige kereltjes rond, die je voor het instappen al een kaartje willen laten kopen voor een veel hogere prijs.

Op Bali en Lombok is niet zo veel openbaar vervoer, hier reis je meer met toeristische shuttlebussen die je kunt boeken bij kleine reisbureautjes in het toeristische centrum van een stad. Deze shuttlebussen komen je vaak ophalen bij het hotel. De shuttlebusmaatschappij op Bali is Perama, www.peramatour.com.

Bemo's

Bemo's zijn minibusjes, deze kan je gebruiken om kortere afstanden te overbruggen in een stad, deze busjes rijden meestal af en aan. De busjes hebben een nummer, een letter of een bepaalde kleur. Vraag in het hotel na welk busje je naar de bedoelde bestemming kan brengen. Vraag de chauffeur om je te waarschuwen wanneer je moet uitstappen. Of zet je navigatie aan en volg het busje op de kaart van je telefoon! De Bemo's hebben een vaste prijs binnen de stad.

Becak

De Becak is een fietstaxi. In veel steden op Java is dit de taxi voor korte afstanden. De fietstaxichauffeurs zijn erg blij wanneer je gebruik wilt maken van hun diensten, als ze geen klanten hebben, verdienen ze ook niets. Maak van tevoren een afspraak over de prijs. In grote steden weten de fietstaxi's niet ieder hotel te vinden. Met de kaart van Indonesië op je telefoon, kan je ze zelf de weg wijzen.

Vervoer per Becak

Ferry

De nationale rederij Pelni onderhoudt de langeafstandferry's tussen alle eilanden. De grotere schepen hebben eersteklas-, tweedeklas- en economy class hutten. Er is zelfs een ferry vanaf het eiland Batam, voor de kust van Singapore, naar Jakarta, dit is 30 uur varen. De kleinere afstanden tussen de eilanden, zoals de oversteek van de Balistraat en de straat van Lombok, worden door heel veel verschillende ferry's uitgevoerd. Deze ferry's varen meerdere keren op een dag.

Auto met chauffeur

Het verkeer op Java en Bali is erg chaotisch, bovendien rijden ze in Indonesië aan de linkerkant van de weg. Je kunt wel zelf een auto huren, maar het is niet aan te bevelen. Het huren van een auto met chauffeur is meer gebruikelijk in Indonesië en behoorlijk betaalbaar. De chauffeur kan je ook gemakkelijk achterlaten op een andere bestemming dan je begonnen bent.

Taxi

Maak met een taxichauffeur altijd een prijsafspraken of sta erop dat de meter aangezet wordt, deze laatste optie is meestal de goedkoopste. Soms zijn er ook fietstaxi's, die zijn wat goedkoper dan een taxi, maar je moet vaak zelf de weg naar je hotel weten.

Brommer

Je kunt natuurlijk zelf een brommer huren, maar het is ook mogelijk om een brommer met chauffeur te huren, dan zit je zelf achterop. Je kunt zo een dagexcursie boeken, maar het is ook een handige en goedkope manier om naar je volgende bestemming te reizen. Plan geen grote afstanden achterop een brommer. Na twee uur heb je het meestal wel helemaal gehad.

Fiets

Daar waar het vlak is, is de fiets een ideaal vervoermiddel om in een stad op onderzoek te gaan of het platteland te leren ken-

De Jatiluwih rijstterrassen

zijn met afstand de mooiste rijstvelden op Bali. De terrassen liggen prachtig tegen de bergwand. Als je erop neerkijkt is het een kleurrijke puzzel van rijstvelden in verschillende stadia, de kleinste plantjes vormen bruine waterige veldjes met groene stippen, dan zijn er groene veldjes waar de rijst al wat gegroeid is en er zijn ook nog rode veldjes waarop rode rijst verbouwd wordt. Het is mogelijk via een aangegeven pad tussen de rijstvelden door te wandelen. Tussen de rijstvelden krijg je weer een totaal ander perspectief.

UBUD

Inwoners: 30.000

Hoogte: 210

Ubud ligt in het centrum van het eiland Bali. Het wordt beschouwd als het culturele en artistieke hart van het eiland. Ubud heeft

een grote aantrekkingskracht op kunstenaars en is het centrum van de traditionele hindoecultuur. Ubud was ooit een klein gehucht, maar de omliggende dorpen zijn aan Ubud vastgegroeid en al deze dorpen samen hebben ongeveer 60.000 inwoners. Het is een soort verstedelijkt platteland.

Ubud is gewoon erg gezellig, de hoofdstraten van Ubud zijn de Jalan Raya Ubud, met het Paleis, het Puri Lukisanmuseum en de markt en de Jalan Hanoman, met vele winkels, cafés, restaurants en hotels. In het wat rustiger straatje Jalan Gootama, zijn wat leuke budgetrestaurantjes, boetiekjes en marktkraampjes.

In de omgeving van Ubud zijn vele plantages en ten zuidwesten van het centrum ligt een oud hindoestaans tempelcomplex dat bewoond wordt door een grote kolonie van meer dan 600 makaken, beter bekend als het Monkey Forest.

GESCHIEDENIS

Ubud begon in de 8ste eeuw met de bouw van de Gunung Lebah Temple door de Boeddhistische priester Rsi Markandya. De oude tempel staat nog altijd op zijn plaats, daar waar twee rivieren samenkomen aan de noordwestkant van Ubud. Het is een tempel waar vele pelgrims naartoe gaan.

Ubud was van oorsprong een belangrijke plek waar medicinale kruiden en planten groeiden. De naam Ubud komt ook van het Balinese woord Ubad dat medicijn betekent. In de 19de eeuw werd Ubud de zetel van enkele grootgrondbezitters die verantwoording aflegden aan de koning van Gianyar, in die tijd een van de machtigste koninkrijken in het zuiden van Bali.

Het toerisme in Ubud ontwikkelde zich vanaf 1930 onder leiding van de koning Tjokorde Gede Agung Sukawati. Hij bouwde het eerste hotel in Ubud. In 1936 begon hij

een schildersgilde met onder andere Walter Spies en Rudolf Bonnet. Zij maakten van Ubud het culturele hart van Bali. Artiesten vanuit heel Bali trokken richting Ubud. Arie Smit, een Nederlandse schilder die in de jaren zestig van de vorige eeuw aan kwam, bracht weer een nieuwe golf van artistieke energie naar Ubud. Er ontstond een beweging van jonge artiesten, zo is Ubud de artistieke hoofdstad van Bali geworden.

Ubud werd vroeger vooral bezocht door rugzaktoeristen, maar het is nu ook een populaire bestemming bij andere toeristen, waaronder kunstverzamelaars.

BEZIENSWAARDIGHEDEN

Puri Lukisan Museum

Het Puri Lukisan Museum is het oudste kleinkunstmuseum op Bali. Het museum is gespecialiseerd in moderne traditionele Balinese schilderkunst en houtsnijwerk. Het

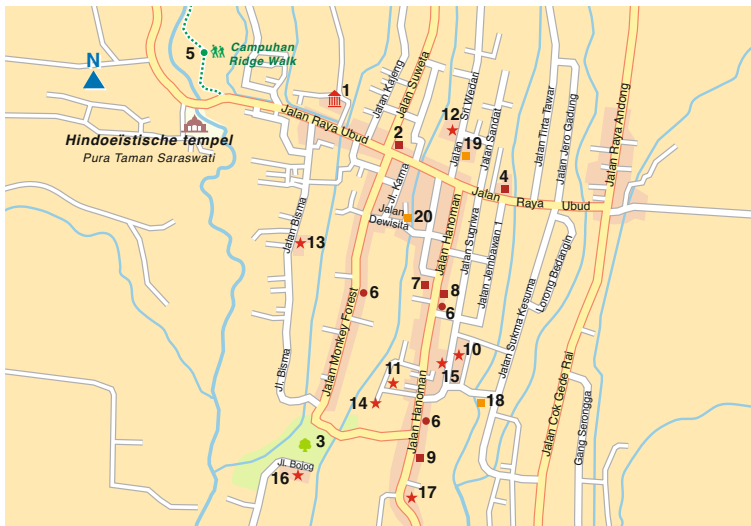

Ubud

museum is opgezet door Rudolf Bonnet samen met Koning Tjokorde Gede Agung Sukawati en Walter Spies. Dit was de tijd dat Balinese kunstenaars voor het eerst afweken van puur religieuze kunst. Het werk in het museum dateert vanaf ongeveer 1930 tot het heden. Het is een verzameling kunst afkomstig van heel Bali en vertegenwoordigt verschillende kunststromingen.

Het museum bestaat uit vier afdelingen. In het noordelijke gebouw zijn vooroorlogse

moderne traditionele Balinese schilderijen en een collectie stenen sculpturen van I Gusti Nyoman Lempad te zien. In het westelijke gebouw bevindt zich de collectie van het landgoed van Ida Bagus Made. In het oostelijke gebouw is een collectie Wayang schilderijen te bezichtigen. In het zuidelijke gebouw is de originele collectie van de oprichters van het museum tentoongesteld en hier worden tijdelijke exposities gehouden. ma-zo 9.00-17.00 uur

<p>Bezienswaardigheden</p> <p>1. Puri Lukisan Museum 2. Paleis van Ubud 3. Monkey Forest 4. Neka kleinkunstmuseum 5. Campuhan Ridge Walk</p> <p>6. Pinaparaat 7. Apotheek 8. Supermarkt</p>	<p>Transport</p> <p>9. Peramatour</p> <p>Accommodatie</p> <p>10. Teba House € 11. Inten House € 12. Kailash Homestay € 13. Sama's Cottages and villas € 14. Blu Mango € 15. Bale Bali House €</p>	<p>16. Bali Bohemia huts €€ 17. Byasa Ubud €€</p> <p>Restaurants</p> <p>18. Warung Pondok Madu € 19. Fair Warung Bale € 20. Restaurant Locavore €€€</p>
--	--	---

UBUD